

ВІЙНА В ІСТОРИЧНІЙ ТА ІНДИВІДУАЛЬНІЙ ПАМ'ЯТІ

« Друга світова війна, яка тривала з 1 вересня 1939 р. до 2 вересня 1945 р., стала найжорсткішим і найкривавішим воєнним конфліктом в історії людства. У неї була втягнута 61 держава, на території яких проживало 80 % населення Землі. Воєнні дії велися на території 40 країн. Війна коштувала людству 65-67 млн. життів ».

Світлична, В. В. Історія України : навч. посібник. – К. : Каравела, 2005. – С. 251.

1. 33(477)(08)
С69 Агаронян, Т. В. Українська повстанська армія: її роль у Другій Світовій війні на українських землях / Т. В. Агаронян // Соціально-економічний розвиток України на початку ХХІ століття: збірник доповідей 75-ї наукової конференції студентів КНЕУ (16 – 17 квітня 2008 р.) / відп. за вип. М. І. Мирун, О. А. Петухова. – К.: КНЕУ, 2008. – С. 19 – 21.

Із дослідної роботи студента читач може дізнатися, як із загонів самооборони проти окупаційного терору виникла злагоджена ідейно озброєна армія – Українська Повстанська Армія, а що саме важкі умови боротьби проти численних ворогів та віра в можливість створення незалежної української держави зробили боротьбу УПА легендарною.

2. 94(477)''1939/1945''
А 87 Архіви окупації 1941-1944 / Держ. Ком. Архівів України; Упоряд. Н. Маковська.- К.: Києво-Могилянська академія, 2006.- 872 с.

У книзі вперше представлено інформацію про так звані "окупаційні фонди" державних архівів України. Понад півстоліття цей потужний документальний масив був здебільшого засекреченим і недоступним для дослідників. Тож його публікація слугуватиме розширенню джерельної бази дослідження історії Другої світової війни на українських землях, відкриє нові можливості для глибшого і детальнішого вивчення нацистської окупаційної політики, усіх сфер життя населення на окупованій території.

3. Бадах, Ю. Друга Світова війна (1939 – 1945 рр.) / Ю. Бадах // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2010. - № 4. – С. 93 – 107.

Спираючись на нові дослідження як вітчизняної так і зарубіжної історичної науки, архіви, колись таємні документи, нові концептуальні підходи та методологію, відкинувши ідеологічні догми, автор намагається дати відповідь на запитання щодо Другої світової війни. Автор наголошує, що майже у кожного історика є «своя правда», адже вони мають своє суб'єктивне бачення будь-якої події в певному ракурсі і через це немає і не може бути однієї «абсолютної правди», але, щоб мати об'єктивне уявлення, потрібно навести всі відомі факти, без замовчувань і перекручувань.

4. 94(477)''1939/1945''(08) Велика Вітчизняна війна 1941 – 1945 років: сучасні проблеми історичної освіти і науки: збірник матеріалів міжнародної науково-теоретичної конференції (м. Дніпропетровськ, 12 – 13 травня 2005 р. / ред. кол.: С. І. Світленко (відп. ред.) та ін. – Д.: «Пороги», 2005. – 340 с.

Збірник матеріалів присвячено 60-річчю Великої Вітчизняної війни 1941 – 1945 років як складової Другої Світової війни. Зосереджується увага на теоретико-методологічному, історіографічному осмисленні історії України періоду 1941 – 1945 рр., її регіональному вимірі, значенні досвіду та уроків війни в контексті викладання та виховання.

5. Вінцковський, Т. С. Українське самостійницьке підпілля у Трансністрії (1941 – 1944 рр) / Т. С. Вінцковський, І. Я. Нікульча // Український історичний журнал. – 2007. - № 5. – С. 123 – 134.

Статтю присвячено малодослідженій проблемі розгортання націоналістичного руху опору на окупованій Румунією території України під час Другої світової війни. Розвідку виконано на основі залучення широкого кола невідомих раніше джерел вітчизняних та румунських архівів. Автори стверджують, що на теренах Трансністрії ідеї відновлення самостійної Української держави здобули підтримку у частини населення, яка співпрацювала з ОУН або співчувала їй та іншим організаціям незалежницького спрямування.

6. 94(477)''1939/1945''(08) Війна в історичній та індивідуальній пам'яті: матеріали Всеукраїнської наукової конференції, присвяченої 66-й річниці Перемоги, 20-річчю Незалежності України (Кривий Ріг, 22 квітня 2011 р.) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Криворізький державний педагогічний університет; н. . Кол.: Я. В. Шрамко, В. О. Шайкан, В. В. Стецкевич та н.. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2011. – 168 с.

У збірці вміщено доповіді учасників Всеукраїнської конференції, які висвітлюють спогади тих, хто пережив Другу світову та Велику Вітчизняну війни, свідчення учасників бойових дій, гітлерівський окупаційний режим в Україні, національно-визвольний, підпільний рухи, ідеологічний аспект підготовки до Другої світової війни та інші наукові розвідки з проблем Другої світової та Великої Вітчизняної воєн.

7. Вронська, Т. Репресії в Західній Україні на початковому етапі другої світової війни / Т. Вронська, О. Лисенко // Історичний журнал.- 2006.- №6.- С.26-34.

У статті розглядаються масові репресії як добре сплановані операції під безпосереднім контролем НКВС і ВКП(б) в Західній Україні.

8. Вронська, Т. Настрої населення Києва під час Великої Вітчизняної війни у документах архівів спецслужб України / Т. Вронська, С. Кокін // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 95 – 105.

Представлені архівні документи свідчать, що попри докорінну перебудову структури суспільства, сталінському режиму за передвоєнні десятиріччя не вдалося досягти його абсолютної політичної однорідності. Крім цих документів пропонуються деякі інші, що проливають світло на повсякденне життя людей в умовах нацистської окупації, та на громадську і творчу позицію окремих відомих українських митців.

9. Дарницький, В. Це відбувалося в Ялті / В. Дарницький // Науковий світ. – 2005. - № 2. – С. 30.

Ще одній із маловідомих сторінок історії Ялтинської конференції держав антигітлерівської коаліції, яка проходила у славнозвісному Лівадійському палаці-музеї 4-11 лютого 1945 р., і присвячена вищезгадана стаття.

10. Дем'янчук, І. Свято із сльозами на очах / І. Дем'янчук // Економіст. – 2005. - № 5. – С. 88 – 90.

Автор статті наголошує на тому, що правду про події 60-річної давнини треба закарбувати в пам'яті, але в Україні законсервувалися радянські міфи про Другу світову війну, ці міфи пропагують у своїх політичних цілях комуністи та «русские патриоты», міфи засіли у свідомості старшого покоління, бо в СРСР працювала потужна пропагандистська машина (школа, радіо, газети, кіно тощо).

Матеріал, розміщений на сторінках публікації, розвінчує багато таких міфів і фальшивих гаслів.

11. Дерв'янкін, Т. Велика Вітчизняна війна: велич Перемоги в оцінках сучасників / Т. Дерв'янкін // Економіка України. – 2005. - № 5. – С. 45 – 57.

Про всесвітньо-історичний подвиг радянського народу і його Збройних Сил, здійснений у період Великої Вітчизняної війни, який здобув широке міжнародне визнання і веде мову автор статті. Приводяться приклади достойної оцінки вирішальної ролі радянського народу у розгромі гітлерівської Німеччини та її союзників відомими американськими та європейськими політиками і воєнними істориками (У. Черчилль, О. Верт, Ф. Рузвельт, А. Акселл та ін.)

12. Дерв'янкін, Т. Велика Вітчизняна війна: витоки, ресурси і зброя Перемоги / Т. Дерв'янкін // Економіка України. – 2010. - № 5. – С. 30 – 45.

На великому історичному матеріалі розглянуто вузлові питання, пов'язані з витоками і ходом Великої Вітчизняної війни. Розкрито ідеологічні настанови і реальні дії щодо підготовки фашистською Німеччиною воєнної агресії проти СРСР, з одного боку, і заходи у відповідь Радянського Союзу, з іншого. Охарактеризовано ресурси і зброю, спираючись на які, СРСР здобув Велику Перемогу.

13. Дерейко, І. І. Організаційне та матеріальне забезпечення поліцейних структур і підрозділів у райхскомісаріаті Україна / І. І. Дерейко // Український історичний журнал. – 2006. - № 9. – С. 87 – 106.

У статті розглянуто причини, умови і результати залучення українців до формувань німецької поліції в райхскомісаріаті Україна, їх інституційне оформлення, матеріальне забезпечення та побутові обставини проходження служби. Проаналізовано рівень ефективності системи допоміжної поліції, її роль у функціонуванні окупаційного режиму.

14. 94(477)»1917-1991» Д 53 Дмитрук В. Г. Вони боролися за волю України / В. Г. Дмитрук.- Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2007.- 1072 с.

У книзі на глибокому аналізі історичних подій, на численних архівних документах та спогадах учасників національно-визвольної боротьби українського народу автор відтворює захоплюючу і трагічну сторінку історії боротьби українського народу за незалежність нашої Батьківщини в рр., який вистояв і переміг в двобої з коричневими і червоними окупантами, що з різних боків навалювалися на нашу Батьківщину.

15. Ільющин, І. І. Національно-визвольні прагнення українських та польських самостійницьких сил за часів другої світової війни / І. І. Ільющин // Український історичний журнал. – 2003. – № 1. – С. 82-96.

У статті аналізується визвольна боротьба українських і польських самостійницьких національно-патріотичних формувань за часів Другої світової війни.

16. Ільющин, І. І. Антипольський фронт у бойовій діяльності ОУН і УПА (1939-1945 рр.) / І. І. Ільющин // Український історичний журнал. – 2002. – № 3. – С. 94-104.

Стаття присвячена історії українсько-польських відносин за часів другої світової війни та у перші роки по її завершенню, з урахуванням діяльності Української Повстанської Армії (УПА) і Армії Крайової (АК).

17. Ільющин, І. І. До питання про волинську трагедію в 1943-1944 рр. / І. І. Ільющин // Український історичний журнал. – 2003. - № 3. – С. 115 – 124. – Рец. на кн.: Władysław Siemaszko, Ewa Siemaszko, Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na ludności Wołynia 1939-1945, t. 1-2, Wydawnictwo von Borowiecky, Warszawa 2000, ss. 1440.

Історія українсько-польського військово-політичного протистояння на землях спільного проживання двох народів у роки Другої світової війни досі залишається найбільш болючою проблемою в сучасних українсько-польських гуманітарних взаєминах і найбільш дискусійною темою обох історіографій.

Це зайвий раз і особливо яскраво довела 2-х томна праця Владислава і Єви Семашків, що вийшла в Польщі 2000 р. у видавництві von borowiecky обсягом 1440 сторінок під гучною назвою “Ludobojstwo dokonane przez nacjonalistow ukrainskich na ludnosci polskiej Wolynia 1939 – 1945”.

Автор статті зазначає, що трагічні події на Волині 1943 – 1944 рр. були складовою загального міжнаціонального українсько-польського конфлікту, що стався за часів Другої світової війни на території спільного проживання українців і поляків (Волинь, Східна Галичина, Холмищина, Підляшшя, Надсяння, Лемківщина). Тому їх бажано розглядати в комплексі з подібними за багатьма показниками подіями у вищезазначених регіонах, а також у контексті всієї попередньої історії українсько-польських взаємин. Також віддається належне авторам книги за їхню копітку працю і прагнення зберегти пам'ять про ту людську трагедію.

18. 908(477.63-21 Кривий Ріг) Кан Д. И. Войну мы знали в лицо.- К 19 Кривой Рог: ЧП «I.V.I», 1998.-340 с.

Документально-публіцистична розповідь про колишніх фронтовиків, партизанів, трудівників тилу Центрально - Міського району Кривого Рогу.

19. Клименко, О. Про деякі аспекти грошової політики окупантів в Україні у 1941-1944 рр. / О. Клименко // Історичний журнал.- 2007.-№1.- С.33-42.

У статті досліджуються питання розробки керівниками Третього Рейху основ монетарної політики в окупованій Україні.

20. Клименко, О. Военні гроші в Україні в роки другої світової війни / О. Клименко // Історичний журнал.- 2005.- №3. - С.23-33.

У статті розглядається одна з найбільш складних і найменш розроблених проблем історії воєнних грошей – проблема класифікації грошових знаків та бонів часів Другої світової війни.

21. Коваль, М. В. Політика проти історії: українська історична наука в другій світовій війні й перші повоєнні роки / М. В. Коваль // Український історичний журнал. – 2002. – № 1. – С. 3-26.

У статті досліджуються проблеми історіографії Другої світової війни у рамках сталінського тоталітарного режиму як показник складних процесів тієї епохи.

22. Коваль, М. В. Трагедія 1941 р. у контексті історіографічних переоцінок / М. В. Коваль // Український історичний журнал. – 2001. – № 3. – С. 69-91.

У статті обосновується необхідність перегляду історичних подій Другої Світової Війни та Великої Вітчизняної війни з урахуванням сучасної проблематики.

23. Король, В. Ціна Перемоги: військові втрати народів СРСР у роки Великої Вітчизняної війни (1941-1945 рр.) (нові аспекти проблеми) / В. Король // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 18 – 30.

Якою ж ціною ми здобули Перемогу? На це запитання, попри всі декларативні заяви багатьох істориків, журналістів, політологів, філософів як у часи СРСР, так і нині, точної відповіді немає. Автор дослідження приводить статистичні дані щодо військових втрат на основі архівних досліджень, які дають можливість мати реальну про них уяву і ніколи не забувати про ціну Перемоги і що ми всі у великому боргу перед загиблими у Великій Вітчизняній війні.

24. Курас, І. Ялта-45: деякі уроки в контексті сьогодення / І. Курас // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 4 – 10.

На міжнародному конгресі лідерів парламентів світу, який відбувся у травні 2004р. у Лівадійському палаці в Криму, автор цієї статті зробив доповідь про значення Ялтинської конференції в контексті сучасності. А саме наголосив, що вона була визначальною у творенні нової системи міжнародних відносин, структурною основою якого став так званий ялтинський порядок, що базувався на узгодженому та дефактно схваленому лідерами трьох провідних держав антигітлерівської коаліції розподілі ключових регіонів світу на зони впливу – простори, в яких абсолютне або переважне домінування однієї з великих держав розглядалось як прояв природного прагнення останніх до запобігання поновленню традиційних та появи нових загроз, як інструмент забезпечення їх власної безпеки.

25. Кучер, В. Початок Великої Вітчизняної війни : погляд із сьогодення / В. Кучер // Історичний журнал.- 2006.-№3.- С.17-28.

У статті висвітлюються помилки радянського керівництва, та персонально Сталіна, які стали причиною невдач СРСР на початку Великої вітчизняної війни.

26. Кучер, В. Друга світова війна і Україна: короткий історіографічний огляд / В. Кучер // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 52 – 64.

Автором цього історіографічного огляду проаналізовано чимало праць, де з використанням раніше недоступних джерел відображено широке коло питань зазначеної проблематики. Також зауважено, що згадані праці не вичерпують усього розмаїття питань, проблем, концепцій, доктрин історії Другої світової та Великої Вітчизняної війни.

Об'єктивне дослідження цієї проблеми лише розпочалося і повинно певною мірою наблизити нас до історичної правди, дати змогу розкрити і трагедію війни з її величезними втратами, і велич подвигу українського народу, його внесок у розгром нацистського агресора та його союзників.

27. 94(477)»1939-1945» Л 36 Левітас І. Праведники Бабиного Яру / І. Левітас; пер. з рос. С. Герус.- К.: Етнос, 2008.- 368 с.

Книга є результатом багаторічних пошуків і досліджень історика та літератора І. Левітаса, який очолює Єврейську раду України і фонд «Пам'ять Бабиного Яру». Видання розповідає про людей, які виявили героїзм, велич духу і благородство, рятуючи євреїв від загибелі під час німецької окупації Києва 1941-1943 років.

28. Лисенко, О. С. Тематика Другої світової війни на сторінках «Українського історичного журналу»: історіографічна ретроспектива на суспільно-політичному тлі / О. С. Лисенко // Український історичний журнал. – 2007. - № 6. – С. 119 – 142.

У статті простежуються основні тенденції у висвітленні історії Другої світової війни в публікаціях на сторінках «Українського історичного журналу» упродовж півстоліття. Історіографічний процес аналізується через призму суспільно-політичних подій.

29. Лисенко, О. Важкий шлях до Перемоги / О. Лисенко // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 10 – 17.

Про спробу науковців оцінити процеси воєнної доби в Україні безсторонньо, неупереджено, без заздалегідь девальваційних оцінок і визначених моральних вироків на адресу тих чи інших подій та осіб і розповідається на сторінках даної статті. Автор наголошує, що процес становлення сучасної національної історіографії – процес безповоротний, хоча він характеризується не лише здобутками, а й втратами, політичним тиском, нерівномірністю.

30. Лисенко, О. Є. Друга світова війна як предмет наукових досліджень та феномен історичної пам'яті / О. Є. Лисенко // Український історичний журнал. – 2004. – № 5. – С. 3-16.

Стаття присвячена методологічним аспектам дослідження історії Другої світової війни, проблемам термінології, а також історичної пам'яті про події воєнної доби.

31. Макарчук, С. А. Переселення поляків із західних областей України в Польщу у 1944 – 1946 рр. / С. А. Макарчук // Український історичний журнал. – 2006. - № 9. – С. 103 – 115.

Темі евакуації польського населення із західних областей Української РСР у Польщу і відповідно українського населення з території повоєнної Польської держави в Україну і присвячений матеріал даної статті. Автор наголошує, що взаємна евакуація поляків і українців у 1944-1946 рр. залишилася глибокою психологічною травмою в національній свідомості обох народів; разом з тим вона збагатила історичний досвід наших народів, який кличе до порозуміння між ними, до розвитку співробітництва і дружніх відносин між Україною та Польщею.

32. Михайлюк, М. Функціонування видавництва україномовної періодичної преси Київщини в умовах нацистської окупації (1941-1943 рр.) / М. Михайлюк // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 46 – 51.

Дослідження вітчизняними науковцями роботи видавництв в умовах нацистського окупаційного режиму на території України розпочалося лише на початку 90-х років. Пропонована стаття, присвячена питанню наукового опрацювання окупаційної періодики Київщини, ґрунтується на архівних матеріалах, більшість їх уперше вводяться до наукового обігу. Головна мета статті – простежити процес становлення та функціонування видавництв Київщини в умовах нацистської окупації. При цьому увага акцентується на практичному втіленні розпоряджень рейхскомісара України щодо регулювання умов праці й заробітної плати працівників видавничої сфери, а також на фінансово-господарських аспектах діяльності видавництв.

33. Михайлуца, М. Православна, лютеранська і католицька місії на теренах Трансністрії / М. Михайлуца // Історичний журнал. – 2007. – № 3. – С. 20-29.

В статті досліджуються проблеми організації та функціонування християнської, лютеранської та католицької місій в Трансністрії.

34. Патриляк, І. Спроби державотворчої діяльності ОУН на початку Великої Вітчизняної війни / І. Патриляк // Історичний журнал.- 2006. -№6. - С. 26-34.
У статті піднімається наукова актуальність дослідження державотворчих процесів в Україні, безпосередньо Акту, виголошеного у Львові 30 червня 1941 р. Організацією українських націоналістів.
35. Патриляк, І. Від Сибіру до Карпат: немісцеві бійці в лавах УПА / І. Патриляк // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 65 – 72.
Протягом останніх 15 років історіографія українського національно-визвольного руху середини ХХ т... збагатилася низкою цікавих та неординарних праць. Однак через брак достовірної інформації навряд чи вдасться увічнити пам'ять про кожного бійця, який пожертвував молодістю, здоров'ям і життям за українську справу. Саме цим, немісцевим воякам УПА (воїнів УПА-Північ, військової округи (ВО) «Богун» (південь Рівненської та північ Тернопільської областей) присвячена розвідка на сторінках представленого матеріалу.
36. Патриляк, І. К. Військовотворчі заходи ОУН (Б) у липні – вересні 1941 р. / І. К. Патриляк // Український історичний журнал. – 2001. – № 4. – С. 126-139.
У статті аналізуються роль, місце, кількісний склад, питання бойового застосування та заходи, щодо створення і діяльності ОУН(Б) під час німецько-радянської війни.
37. Примаченко, Я. Л. Північноамериканська історіографія про діяльність націоналістичного підпілля в умовах німецької окупації УРСР / Я. Л. Примаченко // Український історичний журнал. – 2006. - № 9. – С. 146 – 165.
Стаття присвячена північноамериканській історіографії діяльності ОУН періоду Другої світової війни. Автор виділяє три групи питань, що становили особливу цікавість для північноамериканських істориків, а саме: Акт відновлення української держави 30 червня 1941 р., діяльність похідних груп ОУН, III надзвичайний великий збір ОУН (1943 р.). Порівняльний аналіз робіт емігрантських та американських дослідників дозволяє встановити ступінь об'єктивності й науковості студіювань проблеми ОУН і УПА в північноамериканському історичному дискурсі Другої світової війни.
38. Романько, О. ОУН і УПА в другій світовій: боротьба за національне визволення чи громадянське протистояння? / О. Романько // Історичний журнал. – 2007. – № 3. – С. 3-11.
У статті аналізується діяльність Української Повстанської Армії (УПА) та інших не комуністичних партизанських рухів на території України часів Великої Вітчизняної війни за сучасних соціально – політичних умов.
39. Романько, О. Забутий урок Ялтинської конференції / О. Романько // Історичний журнал.- 2006.- №6. - С.26-34.
Ця стаття є спробою підняти проблему репатріації до УССР бійців зі «східних» добровольчих формувань.

40. Руденко, Н. М. Партизанський командир (до 100-річчя від дня народження О. Ф. Федорова) / Н. М. Руденко // Український історичний журнал. – 2001. – № 3. – С. 143-148.

Стаття присвячена 100-річному ювілею Олексія Федоровича Федорова, одного з організаторів і керівників партійного підпілля й партизанського руху в Україні під час Великої Вітчизняної війни.

41. Русак, А. В. Хорватські легіонери на Східному фронті 1941 – 1943 рр. / А. В. Русак // Український історичний журнал. – 2001. – № 2. – С. 112-121.

Стаття присвячена історії створення Незалежної держави Хорватії а також діяльності хорватських легіонерів на Східному фронті.

42. Сидоров, С. В. Штрафні підрозділи як форма покарання радянських військовослужбовців та бойового використання військ у роки другої світової війни / С. В. Сидоров // Український історичний журнал. – 2004. – № 6. – С. 60-68.

У статті аналізуються роль, місце, кількісний склад та питання бойового застосування штрафних підрозділів і загороджувальних загонів Червоної армії в роки Великої Вітчизняної війни.

43. 94(477)“1939/1945”(0.064) С 79 Стецкевич В. В. Воєнно-мобілізаційна кампанія в Україні у перший період війни (червень 1941 р. – липень 1942 р.): Історіографія проблеми: монографія / В. В. Стецкевич.- Кривий Ріг: Видавничий центр КТУ, 2009.- 367 с.

У монографії в контексті часу проаналізовано майже 70-річний неперервний науковий процес історії історичного осягнення проблеми воєнно-мобілізаційної кампанії в УРСР у межах першого періоду війни(червень 1941 р. – липень 1942 р.); в цьому неперервному історіографічному процесі виділено два періоди: радянський(40-80-ті роки ХХ ст.)та сучасний, пострадянський(кінець ХХ ст. – початок ХХІ т.), в границях яких і показано досягнення, особливості та відмінності кожного з них й окреслено внесок українських дослідників у джерелознавчі, теоретико-методологічні та конкретно-історичні складові проблеми; одночасно зроблено спробу показати сучасний стан вивчення теми “Воєнно-мобілізаційна кампанія в УРСР” і накреслено низку завдань, які стоять перед українською історичною наукою.

44. Стоколос, Н. Г. Конфесійна політика окупаційної адміністрації рейхскомісаріату «Україна» в 1941-1942 рр.) / Н. Г. Стоколос // Український історичний журнал.-2004.- №3. – С.91-111.

У статті розглядається питання конфесійної політики німецької окупаційної адміністрації в роки Другої світової війни.

45. Чайковський, А. С. З історії німецької розвідки та радянської контррозвідки (1941-1945 рр.) / А. С. Чайковський // Український історичний журнал.- 2004. - №3. - С.79-90.
- У статті розкриваються маловідомі сторінки діяльності німецьких спецслужб у період 1941-1945 рр., аналізуються форми і методи роботи агентів та диверсійно-розвідувальних груп у радянському тилу і контрзаходи органів державної безпеки та внутрішніх справ Радянського Союзу, спрямовані на їх знешкодження.*
46. 94(477)»1939/1945» Ш17 Шайкан, В. О. Ідеологічні аспекти підготовки до Другої світової війни / В. О. Шайкан. – Кривий Ріг: Діоніс (ФЛП Чернявський Д. О.), 2010. – 68 с.
- В книзі автор зосередив увагу на агресивному характері протидіючих ідеологічних систем напередодні Другої світової війни. Зроблено спробу довести, що її виникнення носило природний характер і було пов'язане з намаганням встановити світове панування.*
47. 94(477)»1939-1945» Ш 18 Шайкан В. О. Ідеологічна боротьба в Україні періоду другої світової війни 1939- 1945 рр.- Кривий Ріг: Діоніс (ФОП Чернявський Д. О.), 2010.- 436 с.
- Комплексне дослідження ідеологічного протистояння в Україні різних політичних сил в роки Другої світової війни.*
48. 94(477)»1939/1945»(0.064) Ш17 Шайкан, В. О. Соціально-політичні та економічні причини виникнення колабораціонізму на теренах рейхскомісаріату «Україна» та військової зони в роки Другої світової війни / В. О. Шайкан, В. О. Шайкан. – Кривий Ріг: Мінерал, 2004. – 151 с.
- У монографії на теоретичному рівні – історіософському і соціально-психологічному досліджено проблему соціально-політичних та економічних причин виникнення колабораціонізму на теренах рейхскомісаріату «Україна» та зони військової адміністрації в роки Другої світової війни.*
- Залученням результатів напрацювань філософів, соціологів, психологів, автори підводять читача до розуміння мотивів колаборації й доводять, що це явище стало можливим як наслідок переживання і адаптації населення до екстремальних, екзистенційних умов війни та окупації.*
49. 94(477)»1939/1945»(075.8) Ш17 Шайкан, В. Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн: проблеми дослідження: навч. посіб. / В. Шайкан, В. Шайкан. – Кривий Ріг, 2012. – 289 с.
- Навчальний посібник «Україна в роки Другої світової та Великої Вітчизняної воєн: проблеми дослідження» містить матеріал, що відзначається новизною постановки проблеми й аналітичними підходами до його інтерпретації.*
- Автори пропонують систему питань і завдань за основними темами курсу, копії оригінальних архівних документів, які раніше не друкувались.*

50. Штефан, І. Документи ЦДАВО України про злочини, заподіяні німецькими окупантами населенню України під час Великої Вітчизняної війни / І. Штефан // Історичний журнал. – 2005. - № 2. – С. 106 – 111.

Серед величезної кількості документальних матеріалів для публікації автором відібрано лише найбільш вражаючі та маловідомі документи про злочини, заподіяні німецько-фашистськими загарбниками мирному населенню України в період Другої світової війни, які допоможуть читачеві скласти уявлення про одну з найкривавіших сторінок історії українського народу.

«Росія розпочала в Україні неоголошену війну нового покоління, яку готувала не один день. Те, що відбувається на Сході України — це війна нового покоління».

М. Коваль

"Україна зараз бореться заради всього світу, заради всіх нас. Якщо терористичну державу, яка веде відкриту агресію проти свого сусіда, не зупинити, вона пошириться на Європу і далі".

Д. Грібаускайте

51. Артюшенко, О. М. Українське суспільство в умовах гібридної війни [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/user/Downloads/gileya_2015_102_60.pdf

Аналізується українське суспільство, яке живе, працює, навчається в умовах гібридної війни. Саме гібридна війна у поєднанні з інформаційною змусила українське суспільство об'єднатися заради свого майбутнього, продемонструвати почуття патріотизму. Сформувалося громадянське суспільство, яке чітко усвідомлює вектор свого розвитку. Формується нова генерація українців, яка виховується на інших цінностях, на інших прикладах. Сьогоднішнє суспільство потребує реформ для комфортного життя в своїй країні.

52. Асланов, С. Етнополітичний конфлікт (гібридна війна на Сході України) як наслідок регіональної етнонаціональної політики // Віче. – 2015. - № 14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/4822/>

Автор розглядає гібридну війну з боку РФ проти України як апробацію «новітнього механізму» дезінтеграції незалежної держави через інформаційну атаку і пропаганду, провокування сепаратизму та підтримку тероризму, а також окупацію частини території суверенної країни.

53. Федір Брецько: Метою цієї війни є повне підпорядкування України експансіоністським неоімперським планам Кремля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: prozak.info/.../Brecko-pro-gibridnu-vijnu-Rosiyi-proti-Ukrayini

Відомий закарпатський історик та освітянин Ф. Брецько поділився з нашим виданням своїми роздумами щодо гібридної війни Росії проти України. Зміст українсько-російської війни полягає у геополітичному знищенні Української держави-жертви, нейтралізації її геополітичних характеристик – розміру території, чисельності населення, статусу держави в світі, економічних можливостей, військової моці, сукупного потенціалу.

54. Верменич, Я. В. Донбас у контексті теорій порубіжжя: соціогуманітарний аналіз / Я. В. Верменич // Український історичний журнал. - 2015. - № 1. - С. 108-134. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/UIJ_2015_1_9

Крізь призму концептів регіоналізму, рубіжності, теорії погранич проаналізовано витоки та прояви збройного конфлікту на сході України, до якого привернуто увагу провідних держав світу. Нетиповий, штучно сконструйований регіон розглянуто як ареал складного переплетення різноспрямованих впливів, зумовлених наявністю невпорядкованого українсько-російського кордону, як зона підвищеної міграційної рухливості та своєрідного культурно-психологічного нарцисизму.

55. Горбулін, В. "Гібридна війна" як ключовий інструмент російської геостратегії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/internal/gibridna-viyna-yak-klyuchoviy-instrument-rosiyskoyi-geostrategiyi-revanshu-.html>

У статті автор зазначає, що збройна агресія Російської Федерації проти України стала довгостроковим чинником впливу на українську політичну, економічну, військову та соціальну реальність. Росія використовує Східну Україну як великий полігон, на якому відточує на практиці нові методи й засоби ведення війни, причому інформаційний чинник стає самостійним складником і виявляється не менш важливим, ніж військовий.

56. Каспрук, В. Інформаційна гібридна війна Росії [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://day.kyiv.ua/.../informaciyna-gibrydna-viyna-rosiyi>

Автор статті розглядає інформаційну війну проти України, як додаток до терористичної гібридної війни й наголошує, що й бездіяльність в інформаційному полі й кіберпросторі України може призвести до дуже негативних результатів.

57. 821.161.2 Лойко, С. Аэропорт / С. Лойко. – К.: Брайт Л72 Стар Паблішинг, 2015. – 360 с.

«Аэропорт» - це не хроніка, не розслідування, не літопис. Це художній вимисел, заснований на реальних фактах. У книзі багато персонажів, багато переплечених драматичних сюжетних ліній. Роман не тільки й не стільки про війну. Він і про любов, про зраду, пристрасть, ненависть, лють, ніжність, відвагу, біль і смерть. Іншими словами, про наше сьогоднішнє й учораїнє життя.

58. Магда, Є. Гібридна війна: питання і відповіді [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/.../gibrydna_viyna_pitannya_i_vidpovidi/

«Гібридна війна: вижити і перемогти» - книжку з такою назвою написав Євген Магда, політичний експерт, директор Центру суспільних відносин (презентація видання відбулась у квітні 2015 року). У ній автор розповідає про історичний, енергетичний та інформаційно-психологічний аспекти гібридної війни та називає причини, через які Україна стала жертвою агресії з боку Росії. У статті для MediaSapiens Євген Магда відповідає на основні питання про гібридну війну: які її передумови та коли вона почалась, чи готувалась до гібридної війни Росія та яким є рецепт перемоги для України.

59. 821.161.2 Положій, Є. В. Ілловайськ: розповіді про справжніх П52 людей / Є. В. Положій; худож.- оформлювач В. А. Боднар. – Х.: Фоліо, 2015. – 378 с.

«Ілловайськ» - книга про мужність, неймовірний героїзм і людяність українських солдат і офіцерів, бійців добровольчих батальйонів, батальйонів тероборони, усіх тих, хто опинився в кінці серпня 2014 року в «Іловайському котлі», що став найбільшою поразкою української армії в ході війни на сході. Це чесна книга про війну, яка, як відомо, нікого ще не зробила краще, натомість, серед крові, вогню та заліза люди залишаються людьми